

Bir Van Kedisinde Rastlanan Çift Dalak Olgusu

Zekeriya ÖZÜDOĞRU¹ Yavuz Selim SAĞLAM²

¹Atatürk Üniv., Veteriner Fakültesi, Anatomi Anabilim Dalı, Erzurum / Türkiye

²Atatürk Üniv., Veteriner Fakültesi, Patoloji Anabilim Dalı, Erzurum / Türkiye

ÖZET

Bu çalışmada 3 yaşında bir Van Kedisinde rastlanan çift dalak (Lien dublex) olgusu tanımlandı. Farklı şekil ve büyüklükte olan birbirinden bağımsız iki ayrı dalak tespit edildi. Dalakların anatomik olarak normalde bulunması gereken regio hypocondrica sinistra'da ve omentum üzerinde olduğu görüldü. Yüzeyleri pürüzsüz olan dalakların serozal yüzeylerle bağlantıları yoktu. Her iki dalağın makroskopik ve mikroskopik incelemesinde her hangi bir patolojik bulguya rastlanılmadı. Yapılan literatür taramasında kedilerde çift dalak görülmesiyle ilgili herhangi bir olgu sunumuna rastlanılmadı.

Anahtar kelimeler: Van kedisi, Çift dalak, Anomali

A Double Spleen Case in a Van Cat

SUMMARY

In this study, a case with double spleens was described in a 3 year-old Van Cat. The spleens were different in terms of shape and size, and separate. It was observed that the spleens (placed on omentum) were found to be located in their normal anatomical places. The surfaces of the spleens were smooth and not associated with the serosal layer. There was not any pathological finding in macroscopic and microscopic examination. Up to date, we could not find any paper reporting a double-spleen case in the literature.

Key words: Van cat, Double spleen, Anomaly

GİRİŞ

Dalak, etçilerde karın boşluğunun sol tarafında ve son kaburganın altında (Regio hypocondriaca sinistra'da) bulunur. Ligamentum gastrolieale ile midenin curvatura major'una, ligamentum phrenicolieale ile de lomber duvar ve sol böbreğe bağlanır (2). McClure ve ark. (6) kedide dalak uzunluğunu yaklaşık 11 cm olarak bildirmişlerdir.

Vücudun tamamının, bir kısmının ya da organlarının (iki uterus, iki dalak, iki dil gibi) çift şekillenmesi embriyonal durumla ilgili olarak gelişir (3). Birbirinden tamamen ayrı iki dalağın bulunması olaylarına daha çok domuz ve sığırlarda rastlanır. Bazen bu iki dalak, dalak dokusundan yapılmış bir köprücük ile birleşik olabilir (1). Benzer şekilde ikiden fazla dalağa ya da ek dalaklara da rastlanır ve bunların yapısı normal dalak yapısına benzemektedir (1,4). Dalak kapsülü rupturları sonucu serozal yüzeylerde yaygın dalak parçacıkları bulunduğu ve fonksiyonel olan bu aksesuar dalakların periton üzerinde birkaç adet, omentum üzerinde ise yüzlerce olabileceği belirtilmiştir (4).

Değişik tür hayvanlarda çift dalak olgularına rastlanıldığı bildirilmiş (4,5,8) olmasına rağmen, kedilerde ve özellikle de bir gözünün hiperkromatik olması ile tanınan Van kedisinde (7) rapor edilen çift dalak anomali durumuna rastlanılmamıştır. Bu nedenle rastlanılan bu çift dalak durumunun rapor edilmesi uygun görülmüştür.

MATERYAL ve METOT

Çalışma materyalini, Atatürk Üniversitesi Veteriner Fakültesi Anatomi Anabilim Dalında yapılan çalışmalarda kullanılan bir Van kedisi oluşturdu. Kedinin

sistematik nekropsisi ve detaylı diseksiyonu yapıldı. Dalak dokusu örnekleri % 10' luk formaldehit solusyonunda tesbit edildi. Hazırlanan parafin bloklardan 5-6 mikron kalınlığında alınan kesitler hematoxylin-eosin ile boyandı. Organların makroskopik resimleri alındı.

BULGULAR

Dalakların her ikisinin de anatomik olarak normalde olması gereken regio hypocondrica sinistra ve omentum majus üzerinde bulunduğu ve birbirinden tamamen bağımsız olduğu belirlendi (Şekil-1). Ayrıca, cranial'de yer alan dalağın midenin facies parietalis'i üzerinde ve gerçek dalak görünümünde, caudal'deki dalağın ise cranial'deki dalağa göre büyüklük olarak daha geniş ve uzun olduğu tespit edildi. Cranial'de bulunan dalağın uzunluğu 8 cm, caudal'deki dalağın uzunluğu ise 9 cm olarak ölçüldü. İki dalak arasındaki açıklığın yaklaşık 3 cm olduğu ve dalakların serozal yüzeylerle herhangi bir bağlantısının bulunmadığı görüldü.

Şekil 1: Çift dalak olgusunun görünümü,
1-Caudal dalak, 2-Cranial dalak

Cranial'de bulunan dalağın margo cranialis'inin margo caudalis'ine, caudal'daki dalağın ise margo caudalis'inin margo cranialis'ine göre daha keskin olduğu belirlendi. Ayrıca, her iki dalağın kenarlarının düz, fascies parietalis'lerinin pürüzsüz ve extremities ventralis'lerinin extremities dorsalis'lerinden daha geniş olduğu tespit edildi.

İncelenen her iki dalağın makroskopik muayenesinde herhangi bir patolojik bulguya rastlanılmadı. Ayrıca, dalakların renk ve kıvam olarak normal özellikte olduğu saptandı. Dalak haricindeki diğer organlarda da herhangi bir patolojik bulguya rastlanmadı. Her iki dalaktan alınan kesitlerin mikroskopik muayenesinde de histolojik yapılarının normal olduğu ve herhangi bir yangı ya da nedbe dokusu oluşumunun bulunmadığı görüldü.

TARTIŞMA ve SONUÇ

Dalak duplikasyonlarına domuz (5), buzağı, kuzu (4) ve oğlaklarda (8) rastlanıldığı bildirilmiştir. Kedilerde çift dalak olgusu ile ilgili herhangi bir literatür bilgiye rastlanılamamıştır.

Sunulan olguda her iki dalağında Ellenberger ve Baum (2)'un bildirdikleri gibi, regio hypochondrica sinistra'da olduğu görüldü. Mc Clure ve ark.(6) kedilerde dalak uzunluğunu yaklaşık 11 cm olarak bildirmelerine karşın, bu olguda cranial'deki dalağın 8 cm, caudal'deki dalağın ise 9 cm uzunluğunda olduğu saptanmıştır.

Doğmasal aksesuar dalaklar genellikle gastrosplenik omentum'da bir veya daha fazla dalak şeklinde görülürken, travmatik rupturlar sonucu oluşan edinsel aksesuar dalaklar ise serozal yüzeylere yapışık olarak bulunmaktadır (1,4). Çoğu olguda omentum'un yapışması ile ruptur yerinde nedbeleşme şeklinde iyileşme görüldüğü (1) ve bu iyileşme hattında çentikler ya da çatlaklar oluştuğu bildirilmiştir (4). Bu olguda ise, her iki dalağın da serozal yüzeylere yapışık olmadığı ve

kenarlarının düzgün olduğu görülmüştür. Ayrıca, makroskopik olarak herhangi bir patolojik bulguya rastlanılmamıştır. Her iki dalak dokusunun histolojik incelemesinde de normal dalak yapısında oldukları görülmüştür.

Sonuç olarak, her iki dalağın gastrosplenik omentum üzerinde yer alması, kenarlarının keskin yapıda ve düzgün olması, histolojik incelemede de nedbe dokusunun bulunmaması bu olgunun doğmasal olabileceğini düşündürmektedir.

KAYNAKLAR

- 1. Alibaşoğlu M ve Yeşildere T (1988):** Veteriner Sistemik Patoloji. Cilt II. Kardeşler Basımevi, İstanbul.
- 2. Ellenberger W and Baum H (1977):** Handbuch der vergleichenden anatomie der Haustiere. 18. Auflage. Springewr-Verlag, Berlin.
- 3. Erer H (2000):** Anomaliler. Alındı: "Veteriner Genel Patoloji". Ed: H. Erer, M. M. Kıran,, M. K. Çiftçi. Bahçivanlar Basım Sanayi A.Ş. Konya.
- 4. Hazıroğlu R (1998):** Hematopoyetik Sistem. Alındı: "Veteriner Patoloji" Cilt II. Ed: H. Hazıroğlu, Ü.H.Milli. Tamer Matbaacılık, Ankara.
- 5. Huskic E, Caklovica F and Harima P (1981):** Possible developmental abnormalities of the spleen and a description of a double spleen in swine. Veterinaria Yugoslavia. 30:3-4, 467-471.
- 6. McClure RC, Dalman MJ and Garrett PD (1973):** Cat Anatomy. Lea-Febiger, Philadelphia.
- 7. Odabaşoğlu F ve Ateş CT (2000):** Van Kedisi. Selçuk Üniv. Basımevi, Konya.
- 8. Serbest A (1992):** İki aylık bir oğlakta rastlanan çift dalak (Lien Dublex) olgusu. Uludağ Üniv., Veteriner Fak. Derg. Sayı:2, Cilt 11. 169-173.